

ten de school, lanken is aan loorderl- tegen publiekenschap toe, men deze onderwijzers, anen brengen, personeel om is uitnemend, jers met dat lelijk maken" ovenmeester". ten, te weten wijs, van het kvereenigings- onkend en al den modernen geest.

erwijzers, die an het drijven nnen" worden lit drijven met zeren op hun zoo dikwijls ware beroeps- geven aan een

h, dat spoedig worden voor- kkeling, onze an onze open- ke anarchie", en zal worden zag nog altijd n Staat!

zonder onder- dhen altijd te om deze ver- neer, wanneer den geest des

G. MEIMA.

IE.

het lied van ening van een ingen nu in de preek, we wil- r het lied". Ik tumentatie van ldelement lag tie geweldigen proken woord, goed voorstel- naar preek en n ter eener- en ons niet den- ken op het ter- h goed beden- schien eens wat i vorm van de misschien wel ainen aan het

atten macht in makkelijker in rijm dan het in t wordt gaarne vaak bij Evan- mschen op het ootlang het ge- r het lied was i: hetwelk wel ing te strekken

eden misschien aanstonds an- geschikt te zijn n wat wij doen, is voor den ar- beste is niet te rs en zangeres- m genot worde ten er naar ko- ig van het lied, moeten we niet gend het Evan- gd worden, dat de weg der za- waarvoor waken gen steeds, dat en eenvoud en van de genade n zonder hoop: s vredegedach- oorbeeld te ge- over de praes- loof en bekeer- or, dat de ver- trekken is voor e het Evangelie seken het geen orden. Integen- telte Gods, zon- derheid gepre- i behooven God ren.

Gelijk gezegd, zoo doen we het steeds in het spreken van het woord. Maar zoo moet het ook geschieden in het zingen van het lied. Het door ons gezongen lied mag geen ander Evangelie brengen dan naar het Woord des Heeren het Evangelie moet zijn. En of er steeds alleen en uitsluitend zoo gezongen wordt, waag ik te betwijfelen. Er is door de hier te lande bestaande zangbundels gele- genheid althans, het anders te doen. Of het ook metterdaad geschiedt, kan ik niet beoordeelen. Wel weet ik het van hier en daar.

In verband daarmee wil ik aanstonds met een verzoek komen. Ik zou zeer gaarne van zooveel mogelijke Evan- gelisatie-commissies van welken aard ook en wat naam ze ook dragen, als het maar gereformeerde organisaties zijn, eens weten, welke zangbundels worden gebruikt bij hun samenkomsten, gezongen door het publiek of door koor of solisten. Nu vlei ik me niet, van alle organisaties in ons land zulk een opgave te zullen ontvangen. Misschien zullen niet vele secretarissen dit schrijven lezen. Maar de lezers kunnen me wel helpen, als ze even de moeite nemen, er te hunner plaats het bestuur der Evan- gelisatie-commissie opmerkzaam op te maken en mijn verzoek over te brengen. Opgave van den bundel is vol- doende. Ook wanneer er uitsluitend of alleen Psalmen worden gezongen, zal ik dit gaarne weten. Men geve dus op, welke bundel, en voorts: weinig, veel, of alleen Psalmen.

Er is gelegenheid, in het lied in de Evangelisatie- samenkomst het Evangelie onjuist weer te geven. En daarin schuilt een groot gevaar. Meer nog, dan wanneer die zelfde dwaling gezegd wordt in de toespraak. Het woord, in proza gesproken, vervluchtigt sneller. Maar zooals boven gezegd, het lied blijft in het geheugen. Het wordt van buiten geleerd. En zoo blijft het vaak heel het leven bewaard. Het zet een kort begrip van het Evangelie in het hoofd. Zoo kan het jaren lang, en jaren nadat het gehoord werd, nog troosten met het Evangelie. Wie kent niet de verzen en liederen, vroeger jaren geleerd, als erf- stukken meegenomen in het leven, die in hange dagen sterkten en opbeurden en den weg wezen, waarlangs men zalig worden moet en kan?

Wie dan echter liederen meenam, waarin een Evan- gelie werd gebracht, niet naar het Woord des Heeren, zou zich vasthouden aan een verkeerd Evangelie. En wie zulke liederen aan van het Evangelie vervreemden voor- zingt, maakt zich schuldig aan die zielen, die daardoor op een dwaalspoor worden geleid; en schuldig aan God zelf, wiens Evangelie werd verdraaid. We hebben niet het recht, ook maar iets te veranderen in het Evangelie- woord der Heilige Schrift: „Indien iemand tot deze din- gen toedoet, God zal over hem toedoen de plagen, die in dit boek geschreven zijn”.

In het lied der Evangelisatie is een groote wach. Maar des te meer moet worden gewaakt, dat van deze macht geen misbruik wordt gemaakt. Wat een macht is ten goede, kan het ook ten kwade zijn.

Daarom wilde ik wijzen op liederen, waarvan wij ons niet mogen bedienen, omdat ze het Evangelie niet zuiver weergeven naar Gods Woord, ook al hebben de schrijvers het nog zoo goed bedoeld.

Het lied is voor den arbeid der Evangelisatie van groote, niet altijd besepte betekenis. Het draagt het woord der verzoening in het besef van vele hoorders in op zulk een wijze, dat het gemakkelijk wordt vastgelegd in het ge- heugen en daar licht een plaats blijft behouden.

Maar daarom is het bij het in dezen arbeid gezongen lied vooral niet minder dan bij het gesproken woord on- afwijshare eisch, dat het het Evangelie zuiver predikt, naar den eisch en naar de openbaring van Gods Woord.

Reeds hierboven wees ik er op, dat dit niet altijd geschiedt. Er zijn onder ons ook liederenbundels, waarin een verkeerde voorstelling van het Evangelie wordt gegeven. Onder anderen is dit het geval met den bekenden bundel van Joh. de Heer. Dat ik juist dien bun- del kies om daaruit verschillende voorbeelden aan te ha- len, is, omdat dit boek in vele gezinnen wordt gebruikt. Het staat in tal van Gereformeerde gezinnen op het or- gel. En het wordt in Evangelisatie-samenkomsten ten onzent ook wel gebruikt. Niet zoozeer de groote bundel met muziek als wel het kleine handige boekje zonder muzik. Misschien hebben velen het lang gebruikt zonder op de dwalingen, die dat boekje zingend verspreidt en helpt verspreiden, ooit te hebben gelet.

Laat ik nu aanstonds opmerken, dat de bundel vele zeer goede liederen bevat, die met genoegen kunnen wor- den gebruikt en die tot recht Christelijke stichting dienen. Vandaar, dat hij „erin” is gegaan. En het doel, waarmee De Heer den bundel gegeven heeft, is niet anders dan toe te juichen: de wensch, dat God dezen zangbundel stelle tot een uitgebreiden zegen voor ons dierbaar land en volk. *Soli Deo Gloria*.

Maar met alle goede bedoelingen en Christelijken ijver kan iemand, die het nog zoo goed meent en vol ijver is voor de zaak des Heeren, toch dwalen. Beide dingen neem ik aan van De Heer. Zoowel zijn liefde voor de zaak des Heeren als ook het feit, dat hij in verschillende stuk- ken dwaalt. Van beide legt zijn bundel overvloedig getui- genis af. Met het eerste heb ik me nu niet bijzonder bezig te houden. Maar op dat laatste wil ik nu even den nadruk leggen. Want dat kan uit zijn boek als een niet tegen te spreken feit worden geconstateerd.

In zijn bundel wordt in tal van liederen de leer der al- gemeene verzoening geleerd. Daaronder verstaan we niet de leer, dat alle menschen zalig worden metterdaad. Neen, velen gaan ook volgens de voorstanders dezer leer verloren voor eeuwig. Maar dat ligt alleen aan hun eigen wilbedriaging. God gaf voor alle menschen Zijn Zoon. En Christus heeft voor allen zich geofferd; voor alle menschen zonder uitzondering hoofd voor hoofd. Door Zijn offer heeft Hij de zonden van alle menschen ver- zoend. Nu mag aan alle menschen worden gepredikt, dat Christus voor hen geleden heeft, dat hun schuld is ver-

zoend, en dat ze nu alleen maar behoeven aan te nemen het voor hen gebrachte offer. Die dat doet, wordt zalig. Die het niet doet, gaat verloren, ondanks het feit, dat Christus ook voor hem gestorven is. Zoo is de leer der al- gemeene verzoening.

Het behoort niet te worden gezegd, dat deze leer niet in overeenstemming is met Gods Woord. De Schrift leert, dat Christus alleen voor de zinnen is gestorven, en dat allen, voor wie Hij zich ten offer gaf, ook metterdaad zalig worden. Hij verwierf geen mogelijkheid slechts, maar de feitelijke zaligheid. De leer der al- gemeene verzoening is op een zeer kardinaal punt geheel en al in strijd met wat de Schrift over den aard van het verzoeningswerk van den Zaligmaker leert. Verder kan hier uit den aard der zaak niet op het karakter en het belang van dit stuk worden ingegaan. Na het even te heb- ben aangeduid, keer ik tot mijn uitgangspunt terug: deze algemeene verzoening, een leer, die ongeveer door allen, behalve de belijders der Gereformeerde Religie, wordt voorgestaan, wordt ook gepropageerd in den bundel van Joh. de Heer. Zooals ik zeide, niet op een enkele plaats, zoodat men zou kunnen meenen, dat zulk een lied er per- ahujs in was verdwaald geraakt; dat kan ieder overko- men. Neen, in een groote reeks van liederen wordt in de- zen bundel de leer der algemeene verzoening gepredikt.

Laat ik ten bewijze daarvan enkele voorbeelden aan- halen, die door vele andere gemakkelijk zouden zijn te vermeerderen.

Voorreest zijn er in dezen bundel liederen, waarin in het algemeen wordt gezegd, dat Christus voor allen stierf. Zoo in No. 146. — Dit lied is een noodiging tot zondaars, om te komen tot Jezus: Jezus roept, zondaars, o komt nu tot Hem. En dan zingt telkens het koor: „Jezus roept u, zondaars, komt nu: — Hij gaf zijn leven voor allen, dus is 't ook voor u”.

In no. 192 vraagt iemand, of ook voor hem geldt de be- lofte, dat geen enkele zondaar door den Heere wordt ver- worpen, wie hij ook zij. Op deze vraag wordt geheel te- recht bevestigend geantwoord. Ieder, die tot Hem komt, wordt door Hem aangenomen. Maar dat wordt nu weer geheel tegen de Schrift in afgeleid uit de veronderstelling, dat Christus voor allen heeft geleden. — Het koor zingt:

Ja, Jezus stierf voor ieder
Op Golgotha;
Zijn kruisdood bracht verlossing,
Voor elk gena.

Daaruit, dat Christus voor alle menschen zonder uit- zondering stierf, volgt nu ook, dat Hij stierf „voor u”.

Zoo zingt men in No. 72:

Niet uw tranen, gebeden, bekeering, berouw,
Maar zijn bloed wrocht verzoening voor u.

En het koor zingt:

O, waarom droeg dan Jezus de zond' en den smaad,
Als uw schuld niet op Hem werd gelaan?
O waarom heeft het bloed uit zijn zijde gevloeid,
Als uw schuld niet door Hem werd voldaan?

Evenzoo wordt in No. 128 gezegd tot den zondaar:

Vlied, o zondaar, o vlied nu,
Daar is plaats bij 't kruis;
Jezus gaf zich ook voor u,
Daar is plaats bij 't kruis.
Levensstromen uit zijn zij
Vloeden steeds voor u en mij;
Rijk of arm, komt allen vrij,
Daar is plaats bij 't kruis.

Hetzelfde Evangelie wordt hem gebracht in No. 141, welk lied Christus invoert, sprekend tot den zondaar, aan wiens deur Hij staat te kloppen:

'k Verliet voor u mijn heerlijkheid
En werd hier in een stal geboren.
Mijn leven gaf ik aan het kruis,
'k Heb daar uw zonde en schuld gedragen.
'k Verwon voor u den dood in 't graf
En keerde weder tot den Vader.

In No. 207 zingt een groep verlost van het heil, door Christus hun bereid. Daarna wenden zij zich zingende tot iemand, die nog buiten dat heil van Christus staat:

Mijn vriend, die in dit leven
Uw Heiland nog niet vindt,
Hij wil ook u dit geven,
Ook u maakt Hij gezond.
Voor u is Hij gestorven,
Voor u leed Hij aan 't kruis,
Voor u heeft Hij verworven
Een plaats in 't Vaderhuis.

Hieruit, dat Christus voor allen gestorven is, dus ook voor elk zondaar hoofd voor hoofd, dus ook voor elk, tot wien men spreekt, om het even, wie hij zijn mag en of hij al dan niet gelooft, ja, al zou hij ook een heiden zijn of een Turk — hieruit volgt nu ook, hoe men zich heeft te stellen ten opzichte van dat voor allen gebrachte offer. Deze leer der algemeene verzoening heeft natuurlijk een praktische toepassing. Ze is niet bloot verstandswerk, niet enkel theorie. Neen, ze is veel meer door en door prac- tisch. Juist met het oog op de praktijk is ze zoozeer ge- liefd. Om den zondaar een Evangelie te kunnen aanbie- den, gemakkelijker en aangenaam dan de leer der bi- zondere voldoening.

Deze praktische toepassing is eenvoudig: neem slechts aan, wat Christus ook voor u immers heeft verworven en wat nu op u ligt te wachten, of ge het ook aan zult nemen. Ge behoeft niet eerst te bidden meer om verzoening en vergeving. Neen, die is er, en ze is ook uw deel. Ge be- hoeft alleen te komen om te nemen. Zooals voor eenigen tijd een van de predikers dezer leer schreef: We behoe- ven niet meer om zondenvergeving te bidden, maar er alleen voor te danken.

En ook in den bundel van Joh. de Heer wordt deze praktische toepassing overvloedig gemaakt.

Reeds werd boven betoogd, dat de zangbundel van Joh. de Heer zich stelt op het standpunt der algemeene ver- zoening. Christus stierf voor alle menschen zonder eenige uitzondering en maakte het doordoor voor allen mogelijk, zalig te worden. De praktische toepassing daarvan is nu, dat men niet meer behoeft te bidden om vergeving, maar er alleen voor behoeft te danken. Het heil van Christus ligt reeds te wachten, en men behoeft het alleen nog maar aan te nemen.

Zoo leert het ook de bundel van De Heer. Weer wil ik ook daarvan enkele bewijzen aanhalen.

In No. 72 heet het, nadat deze leer is verkondigd:

Werp op Hem dan 't gewicht van uw zonde en schuld,
Vlied tot Jezus o zondaar vlied nu.
Neem nu aan in 't geloof en met vreugde het heil,
Neem het leven, dat Jezus u geeft.

Reeds werd gewezen op No. 128, een overbekend lied: Daar is plaats bij 't kruis. Ook daar is door het geheele lied heen de toepassing de noodiging tot den zondaar:

Stroomen van genâ en vree
Vloeden uit Gods liefdezee:
Zondaar, komt, brengt and'ren mee,
Daar is plaats bij 't kruis.

Om een eind over te springen, ook in No. 474 wordt hetzelfde gezegd tot „verlooren, afgedwaalden”:

Dreigen u uw kwaad geweten
En Gods wet met vloek en straf,
Ga tot Hem, die tot uw redding
Aan het kruis Zijn leven gaf.

In No. 489 wordt het aldus gezegd tot den zondaar door Christus, die daar sprekend wordt ingevoerd:

Al uw zonden heb 'k gedragen
Aan het kruis op Golgotha;
't Was voor u, dat 'k werd geslagen;
Al Mijn leed was uw genâ.

En dan komt de toepassing:

O, versmaad toch niet Mijn bloed,
Neem 't geloofig aan;
Zijn uw zonden als scharlaken,
'k Wil u een nieuw schepsel maken,
Neem mijn bloed geloofig aan.

In No. 542 worden den zondaar verschillende vragen voorgelegd, of liever, worden verschillende behoeften hem herinnerd, die zijn hart toch eigenlijk heeft, en waarvan in Christus de vervulling is:

Wilt gij van zonde en schuld zijn verlost?
Wilt gij verlost zijn en witter dan sneeuw?
Wilt gij de macht van den booze ontvlân?
Wilt gij den Heiland in glorie eens zien?

En op het bevestigend antwoord wordt de weg ge- wezen om dat alles te bekomen:

Komt dan tot Jezus, Hij stierf ook voor u
Daar is kracht in het Bloed!
Hoort naar Zijn Woord en gelooft in Hem nu,
Daar is kracht in het Bloed van het Lam!

Om nog één te noemen: in No. 620 wordt gezegd tot zondaars, die reeds lang den Heiland hebben weerstaan:

Wil toch niet langer moedeloos dwalen;
Jezus, Hij roept u nu!
O, laat u door Zijn liefde bestralen,
Geef Hem uw harte nu.
Kom, zoo ge zijt,
Jezus heeft ook u plaats bereid.

Dat is echter slechts één zijde van de toepassing van de leer der algemeene verzoening. Ze heeft nog een andere, een keerzijde. Dat Christus voor allen stierf, beteekent niet, dat nu ook allen zalig worden metterdaad. Neen, slechts een mogelijkheid verwierf Hij door zijn offer. Aller schuld is nu geboet. Nu moet echter de zondaar van zijn zijde ook iets doen. Hij moet nu komen en aannemen. En als hij dat doet, dan wordt hij ook werkelijk zalig. Of hij zalig wordt, hangt daarvan af, of hij nu ook komt. Maar wanneer nu die zondaar niet komt, dan gaat hij voor eeuwig verloren, ondanks het feit, dat Christus voor hem gestorven is en al zijn zonden heeft weggenomen aan het kruis.

Ook deze consequentie van de leer der algemeene ver- zoening wordt in den bundel van Joh. de Heer aanvaard. Ook deze toepassing wordt erin gemaakt.

In No. 233 komt een wijziging voor van het bekende lied: „Waarheen pelgrims, waarheen gaat gij”? Maar die wijziging is geheel en al van karakter anders dan het lied zelf. Het is nu een vraag aan zondaars buiten Chris- tus, waarheen ze reizen op hun tocht naar de eeuwig- heid. En dan komt de vermaning:

Wilt niet langer doelloos dwalen,
Wentelt uwen weg op Hem;
Jezus stierf voor uwe zonden,
Jezus roept u, hoort zijn stem.
Dan zult gij met ons Hem prijzen,
Hem uw eer en dank bewijzen,
In het nieuw Jeruzalem.

Als men dus hoort naar de stem van Jezus, dan zal men in het nieuw Jeruzalem binnengaan om Hem eeuwig te loven en te prijzen. Dan alleen. Anders gaat men nog verloren.

Zoo leest men het in No. 511. Eerst wordt daar de hoedschap aan den zondaar gebracht, dat Jezus voor hem stierf. Dan komt de vermaning, het hart aan Hem te geven. Nog is het tijd, maar misschien is het spoedig te laat: